Hídverők 1949.03.25.

MILOTAY ISTVÁN: IGY LETTEM ÉN HÁBORUS BÜNÖS

/: Ausztriában, az egyik nyomor-lágerben tengeti életét a közel múlt legnagyobb magyar publicisztája, Milotay István. A magyar újságírásban kevés toll szólt a multban olyan lelket megrazóan a magyar sorskérdésekről, mint az övé. Az újságirásról azt szokás mondani, hogy napi-életü, nem éli túl a megjelenés napját. Az igazi és történelmi újságírói megnyilatkozások azonban évtizedek mulva is meg kell állják helyüket. Az igazság ezer év múlva is igazság kell legyen, ha közben százszor a napi érdek megtagadta is.Nem szeretjük az önigazolásokat, mégis érdekesnek és döntőnek kell tartanunk, ha a magyarság nagy perében ma újra lenyomtatjuk Milotay István néhány megjelent tanulmányának részletét, okulásul és tanulságul magunknak és mindazoknak, akik mernek az igazsággal szembenézni, merik a multat felmérni, megkeresni a hibákat és a hibákon okultan akarnak és tudnak merészen és hittel egy szebb, új és igaz magyar jövő felé menetelni. A nagy magyar publicista írásai ma is utat mutatnak, ezek az írások, amiért nem a nyugati demokrácia, hanem a fejlődést megakadályozni akaró háttérben mozgó kisebbség "háborús bűnössé" avatta a magyar toll egyik avatott mesterét.

- x -

UJ MAGYARSÁG

Fajok harca- világok harca,939.XII.5.

"Hogy a létért való harcban, a szabad versenyben, amelyet az elmúlt század diktált ránk, külső és belső ellenségeinkkel szemben el nem buktunk, abban a magyar föld népét illeti a helytállás legnagyobb érdeme, oroszlán része. Ha a jelenből azt, ami vigaszt és erőt adhat, neki köszönhetjük, a jövőt is egyre jobban neki kell átengedni. Necsak ő legyen az anyag, amelyre építünk, de alanya, központi hőse is ő legyen ennek az új országépítésnek"

" Új, friss faji szellemtől áthatott társadalmi, nemzeti élet nélkül semmiféle evolució és semmiféle revolució nem boldogulhat. Ilyen nélkül egyiknek se lehet belső ereje se arra, hogy céljait ott maradandó módon érvényesíthesse. Ennek az új életnek nagy részében a magyar föld népéből kell kisarjadnia. Annak szellemét, egyéniségét, képességeit kell belevinni a magasabb életformákba. Át kell hatnia nemcsak lelkével, erkölcsiségével, de vérével is a mostaninál sokkal erősebben a nemzeti társadalom vezető osztályait."

" Az új, kollektiv, szervezett és fegyelmezett nemzeti demokráciának, tudatos, szervezett irányítás mellett, a fajilag érintetlen magyar néprétegekből kell erőt és öntudatot merítenie.A papi szemináriumoknak ide kell nyúlniok, innen kell megtelniök, a palócok, matyók,jászok, székelyek, a dunántúli színmagyarság gyermekeinek kell helyet engedniök, nemcsak a plebánosi stallumokig, de a legmagasabb egyházi méltóságokig. A hadsereg új altiszti és tiszti-karának friss emberanyagért, új erkölcsi, szellemi erőkért, faji katonai képességekért, itt kell keresnie az utánpótlást. A gazdasági, szövetkezeti élet új vezetősége innen kell, hogy rekrutálódjék. Az új intenziv kisgazda kultúra magasabb színvonalú, képzett vezető rétegeinek egyre jobban innen kell kifejlődniök. A művészet, az irodalom csak innen frissülhet fel új szinekkel, a faj és a föld markáns lelkével, vonzásaival. Nem paraszt-Magyarország kell, nem az egész állami, politikai, társadalmi, vagy kulturális életet kell parasztszínvonalra leszállítani, de nem is csak a kiváltságosok számára hozzáférhető elefántcsont-torony-kulturát kell teremteni és fenttartani, hanem a parasztságot kell az állam-, a nemzetvezetés, a gazdasági szakszerüség, a szellemi erőfeszítés európai

szinvonalára fölemelni, hogy az új Magyarországot felépíthessük."

" Ez együtt és egészében új birtokpolitikát, új kultúrpolitikát, új katona-politikát, új szociális politikát jelent."

" A mi legnagyobb bajunk, hogy a régi vezető osztályok elvesztették lelki, szellemi frisseségüket, fogékonyságukat szinte minden nagy dologgal szemben. Túlmüvelt, vékony rétegeiket egy régi kultúra szkepticizmusa teszi tehetetlenné, kétkedővé minden változással szemben. Az átlagos szokvány-műveltség birtokosait, vagy az egészen müveletleneket pedig a kisszemhatárú spiszbürgerség önzése, egy napra számító élet - szemlélete. Nincs nagy, mindent megtermékenyítő hitük se önmagukban, se az elmult század elvénült ideáljaiban, igazságaiban, se a változás szükségében. A múlt, amely elmúlásra van itélve, ezért nem tud meghalni, a jövő, amely itt dörömböl kétségbeesve a küszöbünkön, ezért nem tud megszületni bennük."

" Ez az új erős hit, amely újra az egekig, vagy legalább az egek felé, a magasba emelhet bennünket, csak igen mélyről, igen alulról érkezhetik: a magyar fajiság romlatlan méhéből, ahonnan mindnyájan vétettünk, s ahonnan minden vétetett, ami ezer éven át a csataterek véres és a barázdák verejtékes küzdelmeiben megtartott..."

" Ha van német veszély, ha a német óriás faji, politikai, gazdasági expanziója fenyeget, ezzel szemben is csak az erősebb népi öntudat, a magyarság millióit felemelő, megszervező népi politika menthet meg bennünket! "

- x -

UJ MAGYARSÁG
Húsz év után. - 1938. febr.13.

" Ha igaz, hogy a jobboldali szélsőségek érvényesülése fenyeget, ez egy okkal több, hogy elébe menjünk a nagy átalakulásnak, nem puszta elfojtással, az erőszak eszközeivel, de gyors, életrevaló reformokkal. "

" A forradalom, az összeomlás, a szélsőségek felülkerekedése ezerkilencszáztizennyolcban nemcsak azért következett be, mert a háborút elvesztettük, hanem elsősorban azért, mert nem volt párt, nem voltak férfiak, akik a belső, szociális átalakulás ügyét össze tudták volna kötni a nemzeti önvédelem nagy gondolatával, nagy érdekeivel. Azok a hitványok, akik a tömegeket felbujtották ezekkel a jelszavakkal, uralomra jutva azon módon cserben hagyták a nemzeti önvédelem és helytállás nagy ügyét és cserben saját jelszavaikat és saját tömegeiket is."

" És van még egy óriási különbség az 1918. háború végi nyugtalanság és a mostani között. Akkor a világháború elvesztésének réme, a háborús összeomlás veszélye súlyosbodott reánk s a háború befejezésére próbáltunk előkészülni a régi, régen körmünkre égett nagy kérdések liquidálásával. Most egy új világháború réme fenyeget bennünket. Körös - körül mindenütt mindenki erre készül s ennek a felkészülésnek erőfeszítései szabják meg a nemzetek belső politikáját is. Minket is ez a rém nyugtalanít, a nélkül, hogy megtalálnánk végre az utat, amelyen a nagy szociális átalakulás ügyét a nemzeti önvédelem elválaszthatatlan előfeltételévé avatjuk."

" A keresztény magyar értelmiség jobbik részében azért nyugtalan, mert látja, hogy egy új világháború árnyékában, mögöttünk az agrár - proletariátus elégedetlensége kisért, egy proletarizált diplomás ifjúsággal. És ugyanitt kisért a nemzetközi marxista szocializmus minden veszélye, alattomos készülődése és ugyanakkor a kapitalizmus önzése, túlhatalma, mely ellenhatásra és ellentállásra kész minden kisérlettel szemben, amely a nemzeti megújulást s a keresztény igazságosság érdekeit próbálja ő vele szemben érvényesíteni."

" Nyugtalanok vagyunk, mert az a veszély fenyeget bennünket, hogy a háború ürügye alatt, vagy annak puszta előszelére, mindenki, minden elnyomott, elkeseredett szélsőség a belső ellenségébel való leszámolást fogja keresni a külsővel szemben való ellentállás helyett!"

- x -

UJ MAGYARSÁG
Rohanó idők, rohanó gondok. 1938.XII.11.

" Az idő rohan s Magyarország itt, a körülöttünk feszülő világ - hatalmi küzdelmekben mai belső gazdasági, társadalmi szervezetében, vagy szervezetlenségében helyét meg nem állhatja."

" A nemzeti energia-gazdálkodás nagy erőforrásait, legfontosabb termelési ágait, az ezekkel kapcsolatos új iparokat, különösen azokat, amelyek hadi-célokat is szolgálnak, ahol kell, nacionalizálás útján, ahol ez is elegendő az állami, a nemzeti ellenőrzés erősebb érvénye - sítésével ki kell emelni a plutokrácia uralmi szféráiból. Ehhez kap - csolódik, ezzel együtt a mi legnagyobb nemzeti gondunkat jelenti a' földreform problémája. Ezzel is félszázéves késedelemben vagyunk. A tízmilliós magyarságnak minden erejét össze kell szednie és egy új népi politika szolgálatába kell állítani. Ehhez pedig mindenekelőtt erős, egészséges, szapora parasztságra van szükségünk. Egy gyarmati kapitalizmustól kizsákmányolt, latifundiumoktól megszállt Magyarország azonban erre képtelen. A nemzeti érdekekkel ellentétes kapitalista hatalmaknak épp úgy el kell tűnniök, mint az ugyanilyen feudalizmusnak. Száz és százezer új kisbirtokos egzisztenciát kell teremteni. Magyarországnak közép-Európa gyümölcsös kertjévé és Dániájává kell lennie. A dunántúli magyarságot pedig minden erővel és minden eszközzel meg kell erősíteni, telepítéssel, messzenéző, államilag irányított új birtok- és termelési politikával. Lehetetlen, hogy Fejér megye, az Árpádok szállásbirtoka s a többiek, Baranya, Győr, Tolna, Somogy, Sop - ron véglegesen a magyar egyke pusztító tanyájává váljanak. Még minden eszköz a kezünkben van a gyors, biztos közbelépésre. De minden perc drága és minden elmulasztott óráért felelnünk kell a történelem előtt!"

" A német-magyar barátság semmiféle érdeke sem tilthat el ben - nünket attól, hogy minden erőnket és minden figyelmünket a dunántúli magyarság gazdasági, szociális megerősítésére fordítsuk. Múlhatatlan szükség a szaporább magyarság odatelepítése más vidékről az egykét előidéző földbirtok viszonyok gyökeres átalakítása egy radikális, de - mokratikus földbirtok-politika érvényesítésével.Semmiféle épkézláb nemzetiségi politikát nem csinálhatunk addig, amig a magyarság ottani hátrányos helyzetét a svábsággal szemben ki nem egyenlítjük."

x - -

UJ MAGYARSÁG
A beteg világ - 1938. juli.7.

" Beteg a világ részleteiben és egészében egyaránt. Beteg és nem tud meggyógyulni. Egészében nem tud, mert a részlet-betegségek özöne gyötri, amelyeket nem lehet az egésztől elválasztani. A részletében gyógyíthatatlan, mert ehhez előbb magának az egésznek kellene meggyógyulnia."

" Hányszor jósolták már az utolsó hónapokban, hogy a világválság most már véget ér. Észére tér és új,egészséges ösvényekre fordul a világpolitika útja is. Hány ilyen jóslat, hány terv, hány kudarc, hány hiábavaló próbálkozás!!"

" Úgy látszik, a nagy hatalmak addig folytatják egymás ellen a reménytelen gazdasági világháborút, míg a tankok, ágyúk, hadihajók és repülőgépek világháborúja ki nem robban belőle. Azaz, hogy voltaképpen már ez a másik háború is elkezdődött, csak még nem vált általánossá. Még lokalizálva van bizonyos helyi harcterekre, még csak ott mutogatja tigriskörmeit, ott nyujtózkodik, ott készül a nagy ugrásra, ott treníroz, ott gyakorlatozik, ott gyűjti a tapasztalatot ahhoz, hogy a másikban, az általánosban majd még tökéletesebb, módszereiben még borzasztóbb, még pusztítóbb lehessen.

Ezek a lokális háborúk azért nem bírnak véget érni, mert csak bevezetést jelentenek az egészhez, azzal a hivatással, azzal a szándékkal, hogy folytatásképpen beletorkoljanak az igaziba, amelyben aztán mindenki benne lesz. Azaz, hogy már ezekben a helyi, bevezető, gyakorlatozó ismerkedő háborúkban is mindenki benne van. A semleges -

ség, az érdektelenség álruhájában szinte az összes érdekelt, vagy ke - vésbbé érdekelt ellenségek ott küzdenek a spanyol harctereken éppen úgy, mint a kínai végtelenség csataterein. A franciák, angolok, oroszok, németek, olaszok, amerikaiak éppenúgy ott vannak, mint maguk a fehér vagy vörös spanyolok, mint maguk a japánok, vagy kínaiak. Itt ezeken a he - lyi csatatereken már a helyi ellenfelekét messze túlszárnyaló, az egész világot átfogó érdekek küzdenek."

" A spanyol vagy a kínai "vicinális" polgárháborúba éppúgy ezek az ellentétes világhatalmi érdekek avatkoznak bele s a semlegesség ál - arcában éppen úgy ezek táplálják mind a kettőt, mindkét oldalról, mint ahogy a cseh-német belháborúban, vagy a palesztinai arab-zsidó dulakodásban is ugyanezek támadnak egymásra. Ha palasztinai arabokra és zsidókra hagyták volna ezt a kérdést, ha idegen kezek, angol, amerikai és szovjet-világ érdekek nem nyúlnak bele Palesztina életébe, akkor az arab-zsidó kérdés még meg sem született volna, vagy ha igen, úgy már régen megoldáshoz jutott volna. A szörnyű elnyomhatatlan, újra és újra ismétlődő egyéni és tömeg merényletek, a bombagyilkosságok, az autó- , vasút-, autóbusz-megrohanások, az ültetvények ostroma, a petróleum vezetékek rombolása, a statáriális kivégzések, a véres helyi megtorló katonai, rendőri egzekuciók mögött az ellentétes világérdekektől is fűtve újra és újra feltüzelve két kiegyenlíthetetlen faji szenvedély is mérkőzik itt egymással: a zsidó és arab faji fanatizmus ez, a szemita népek szörnyű öröksége: ellentétes világérdekek szolgálatába fogva..."

- x -

UJ MAGYARSÁG
A tíz hold jövője és a tíz millióé.
1932. jun. 28.

" Az éjjel Nagylakon áthaladva, miközben egy pillanatra megálltunk az utat tudakolni, két fiatal ember a hátunk mögül néhány újságot dobott utánunk a kocsiba. A " Föld és szabadság" -nak, a szociáldemok - ratapárt parasztlapjának példányai voltak.- Csak olvassák és tanuljanak belőle! - Kiáltották. "

" A lapban, három-négy folytatáson keresztül, egy cikk-sorozat Varga Jenőtől, az orosz földreform módszereit és nagyszerű sikerét magasztalja és állítja oda követendő példának a magyar agrár proletáriátus elé. - " Az orosz kommunista diktatura,- úgy mond ,- ha egyben-másban hibázott is, a traktorszántás bevezetésével létrehozott egy olyan intézményt, amely helyes és utánozni való. Ez az intézmény a traktor - állomás. Ilyen állomásokat, egyenként száz, kétszáz, vagy még több traktorral, felállít mostanában az orosz állam, minden ötven-száz kis falu számára egyet. És egy-egy kis orosz falu földmívesei, ha össze is rakták földjeiket nagy táblákká, azokat a közeli nagy traktor állomás szántja fel bérbe. Persze, az egymás mellett fekvő szántóföld-csíkok gazdái a csíkok között a határokat , a könnyebbség okából, elszántják. Magyarországon is meg lehetne szervezni ilyen táblás gazdálkodás mellett a kisgazdák földjének felszántását, persze csak akkor, ha a mai rendszer összedől s a munkások és kisgazdák veszik kezükbe az ország sorsát. "

" Ha jönne egy ilyen változás és ez jönni fog,- igéri a cikkíró,- annak nyomán egy nagy földbirtok reform azt fogja jelenteni, hogy tíz millió hold föld egyvégben a magyar kisgazdák kezén lenne. Itt azután el lehet majd kezdeni a traktorral való mélyszántást és a traktor-ál - lomások rendszerét. Ehhez körülbelül 17.ooo traktor kellene, ami az államnak mindössze 12o millió pengőjébe kerülne. De a szocialista ál - lamnak bőven jutna erre pénze, mert erre a külföld is szívesen áldozna kölcsönt, ha tudná, hogy a magyar paraszt traktorral akarna szántani." - A cikkíró végül felszólítja a kisgazdákat és munkásokat: szóljanak hozzá ehhez a megoldáshoz. Össze akarják-e passzítani nagy táblákká , esetleg egy 1o millió holdas nagy táblává földjeiket s rá akarnak-e szabadítani 18.ooo traktort 12o millió pengős külföldi kölcsönnel?"

" Ím ez volna a mélyszántás jelentősége. A párt hivatalos prog-

rammja s az,amit a gyűléseken és a sajtóban propagálnak, mást ígér ugyan: minél több kisgazda egzisztenciát s a nagy uradalmak felaprózását, az uradalmi jobbágyrendszer megszüntetését és hasonlókat. Ezzel párhuzamosan, e mögött a hivatalos programm mögött azonban, egyenlőre még óvatosan, de máris kinyújtja csápjait a nagy végső reform, a nagy kommunista elgondolás. Tapogatózik: mit lehetne kezdeni s lehet-e már? Tízmillió holdas nagy magyar kolchoszt akar csinálni s naív ártatlan arccal megkérdi a derecskei és mezőtúri kisgazda elvtársakat: jó lesz-e így, mit szólnak hozzá? "

\- x -

UJ MAGYARSÁG

Népi válság, népi Magyarország. 1942.X.16.

/: Egy cikksorozatból, amely Veress Péterék, Kovács Imréék, Erdei Ferencék - a "Falukutatók" munkásságát tárta a magyar nyilvánosság elé akkor már nyiltan hirdetett, a háborús összeomlásra s az orosz győzelemre számító forradalmi céljaikkal.:/

" Hogy milyen fordulatra számítanak Veress Péter és társai, amikor a mostani uralmi rendszer megingásáról beszélnek és arról, hogy a nagy hatalmú vezetők máris elvesztették a fejüket - ezt nem nehéz kitalálni. Ő, úgy látszik, az egész készülődő magyar népfronttal együtt, ugyanarra számít, mint a múlt világháború alatt, 1918-ban Károlyi Mihályék, Jászaiék és Kún Béláék. Arra, hogy elveszítjük a háborút - ezt szívből kivánják is - s ennek nyomán ugyanúgy a belső és külső összeomlás következik majd, mint akkor. Résen kell tehát lenni - írják és mondják - és élni az alkalommal, amely végre a nép kezére juttatja az ország sorsát. "

" Veress Péter és társai attól a gyógyíthatatlan naivitástól vannak megverve, hogy ami 1918-ban Károlyiéknak és 1919-ben Kun Béláéknak nem sikerült, vagy csak ideiglenesen sikerült, az most nekik véglegesen sikerülni fog. És ez a forradalom eleinte ugyanúgy 48-as izű lesz, mint a Károlyiéké volt. Amint az az osztrák uralom lerázását, ez egy másik, a "német uralom" lerázását fogja jelenteni. Az egyik vonalon leszámol majd a " zagyva, idegen, szolgalelkű" középosztállyal, a másik vonalon leszámol az egykéző nagy paraszttal és nagy gazdával. Mert ezt is előre hirdeti! De úgy látszik, 48-as lesz olyan értelemben is, hogy az orosz segítségben, az orosz győzelemben bízva, orosz-szovjet, sőt "szovjet-amerikai" mintára fogja fölemelni a magyar parasztságot s az új magyar értelmiséget egy történelmi hivatás betöltésére."

" Hogy ennek a forradalomnak lezajlását, milyen fegyveres erők fogják biztosítani, hogy a határokon át reánktörő ellenséggel szemben kik fogják az országot megvédeni, ez Veress Péteréket, úgy látszik, épp úgy nem érdekli, mint ahogy nem érdekelte Károlyiékat sem. Ő céloz rá egy helyen, hogy a haza nem földrajzi fogalom, " a haza ott van, ahol a nép van" , mondja szellemesen. A népet pedig semmiféle külső ellenség ki nem irthatja, el nem távolíthatja. A nép minden körülmények között megmarad. "

" És úgy látszik, Veress Péterék meg vannak győződve róla, hogy akkor nem lesz itt " idegen uralom" sem, amit Veress Péter, másokra célozva, olyan sokszor emleget. Nem, nem, nem, ugyan hogyis lenne! A szovjetnek, a szláv népeknek kiszolgáltatott Középeurópa s az ugyanilyen szerencsétlen Magyarország akkor " független" lesz és "saját sorsát végre kezében tarthatja" ?! Vagy ha Magyarország, mint politikai fogalom nem érdekli őket, a magyar nép, mint ilyen, talán más bánásmódban fog részesülni, több "függetlenséget" fog élvezni, mint a Balti-népek, vagy mint a kalmukok, a gruzok, kirgízek, vagy a Kaukázusnak és belső Ázsiának a szovjetbe beolvasztott "népi köztársaságai" élveznek már 25 esztendő óta.?"

\- x -

UJ MAGYARSÁG

Népi válság, népi Magyarország.1942.XII.

" Azt hisszük, mindenki, aki igazi azonosságot, célokban, érdekek-

ben igazi közösséget érez a magyar föld népével, megvan győződve annak szükségéről, hogy az értelmiség alulról frissüljön fel. Ez azonban csak evoluciós folyamat lehet, a nagy őrségváltás feltarthatatlan, de fokozatos folyamata, amelyet semmiféle forradalom a nagy cél veszélyeztetése nélkül meg nem valósíthat. Honnan venné egy forradalom ehhez az átalakuláshoz, csak a földreformmal, illetve a szocializálással kapcsolatban előálló óriási technikai, üzemszakmai, termeléspolitikai, üzemviteli feladatokhoz szükséges népi szakembereket? Felkészült erre a magyar népi erőket forradalmasító politika? "

"Hol vannak és hol lesznek hozzá a kizárólag népfiakból rekrutálódó hadseregei, ezrei és ezrei a szakképzett vezetőknek, irányítóknak és részletmunkásoknak?" Arról, hogy az ország politikai vezetéséhez új szellemi, közigazgatási, adminisztrációs berendezkedéshez hol áll készenlétben a megfelelő ugyancsak ezer és ezer, nemcsak heroizmust, hanem tehetséget is igénylő roppant értelmiségi tartalék, amely a milliók sorsát eldöntő roppant átállítást megfelelő hozzáértéssel és körültekintéssel lebonyolíthatná? Ki tud felelni erre a kérdésre? Veress Péter, vagy Kovács Imre? "

" Minél kisebb a népi forradalom felkészültsége szellemi, értelmiségi erőkben, annál inkább meg kell alkudnia a tényekkel. Ha egy csapásra akar megszabadulni a mostani vezető osztályoktól, minden vonalon, erre nincs más út, minthogy az elsőtől az utolsóig kidobja, kiirtsa őket, s maga üljön a helyükre. Az előbbiekre ez a megsemmisülés avagy egy új tömegproletariátus végzetét jelenti, az új uralom birtokosaira pedig a hozzánemértés pokoli nehézségeit, zavarait, az egész országra pedig a politikai, közigazgatási, társadalmi anarchia minden szörnyűségét. Ezzel a feladattal egy csapásra semmiféle forradalom nem tud megbirkozni. Kénytelenek voltak megalkudni, az orosz cári közigazgatás értelmiségi apparátusát egyenlőre kénytelenek voltak megtartani, hogy azután fokozatosan likvidálják őket. "

" Mindenütt és mindég van olyan vezetőréteg, vagy vannak olyan elemei, akik készek minden uralmat és minden politikai irányzatot kiszolgálni. Chateaubriand nemcsak a politikusok, hanem a francia nagy bürokrácia nagy részéről is megállapítja, hogy XVI. Lajos uralmát aztán a forradalmat, a direktoriumot és a császárságot ugyanúgy végigszolgálták, hogy XVIII. Lajos száműzetésekor megvetéssel fordítsanak hátat Napoleon sasainak. Napoleon elbai hazatérése után pedig ugyanilyen hirtelenséggel forduljanak el a Bourbonok liliomaitól. Cári tábornokok karriért csináltak Stalinék hadseregében, s nálunk Linder Béla nem az egyedüli volt, aki a kommunista forradalom ügyét kész volt, mint császári és királyi őrnagy magáévá tenni."

" Amit Veress Péter és Kovács Imre hirdetnek, az forradalmi programm és csak forradalmi eszközökkel és forradalmi következményekkel valósítható meg. Ők és társaik, akik ezt a programmot eszközeiben és céljaiban egyaránt magukévá teszik, akarva-nemakarva,- de úgy látszik, hogy akarva,- a szovjet bolsevizmust készítik elő , annak uralomrajutását egy magyar paraszt forradalom címe alatt. És mindezt, egy háborús összeomlás nyomán, egy belső polgárháború szörnyű pusztításai közben. Hogy miközben egyik kezükkel felgyújtják a régi hajlékot, hogy fognák szembeszállni kivülről reánk leső szomszédainkkal, erre nem kapunk tőlük választ. Kovács Imre, vagy Veress Péter lesz majd az a vezér, aki Kossuthnál és Görgeynél is hívatottabban a köréje sereglő jámbor , vagy mindenre elszánt költők, regényírók, irodalomtanárok és folklóristák segítségével szembe tud majd nézni ezzel a gigászi fela - dattal?! Vagy mindezt elvégzi majd most is, mint 1918-ban a mögöttük leskődő, szocialista, vagy kommunista véglet?"

